

Bart van Spaandonk

'Rottigheid uithalen vond ik grappig'

Hij was agressief, opstandig en gebruikte. Tot Bart van Spaandonk (20) via Zandbergen Jeugd- & Opvoedhulp naar Frankrijk ging.

Door Merel van Dorp

"Ik deed alles wat mijn vrienden ook deden, alleen een graadje erger. Blowen werd snuiven, iets kleins jatten werd een kraak zetten. Je moet mij niet uitdagen. Een leraar zei eens: waag het eens iets naar me te gooien. Hup, smet ik een tafel door het lokaal. School vond ik gezellig, al lag ik er vaak na een kwartier weer uit. Vier keer werd ik geschorst. Thuis had ik veel ruzie. Als ik zei dat school me niets boeide, werd mijn vader woest. We sloegen elkaar. Vanaf mijn vijftiende kwam er een ambulante begeleider. Zij vond dat de ruzies kwamen door onze communicatie. Dat sloeg nergens op. De ruzies verergerden. Ik woonde een poosje bij mijn oudere broer, daarna ging ik naar een behandelgroep van Zandbergen. Het liep dagelijks uit op gooien met eten, bordjes of stoelen, samen met groepsgenoten. Extreem grappig. Ik vind het leuk als mensen dingen doen die compleet geschift zijn en op dat moment niet eens weten wat ze doen. Zelf smeerde ik eens elke vierkante centimeter van mijn kamer onder de gel. De leiding vond mijn kamer niet schoon genoeg en ik kreeg mijn weekbudget pas als-ie wel schoon was. Zo zag je geen viezigheid meer, toch?

Groepsgenoten en hulpverleners vragen wel eens of ik dat gezeur achteraf niet vervelend vind. Nou, nee. Ik heb de afgelopen jaren alleen maar gelachen. En de band met mijn ouders verbeterde doordat ik uit huis was. Er zijn allerlei diagnoses gesteld: borderline, antisociale persoonlijkheidsstoornis, odd (oppositieel-opstandige stoornis, red.). Raar dat iedereen iets anders zegt. Misschien klopt odd. Ik ben snel op mijn teentjes getrapt en impulsief. Ben ik op weg naar een vriend, belt iemand anders, dan ga ik dáárheen. Pas uren later denk ik: 'Shit! Ik zou naar die vriend!' Ik volgde een koksopleiding, maar kreeg ruzie op mijn stageplaats en smet een bord carpaccio naar een van de koks. Een nieuwe stageplek vinden lukte niet. Op de behandelgroep moest ik weg omdat ik me niet aan afspraken hield.

Ik wilde op mezelf wonen. Mijn ouders beloofden mij een koopappartement als het goed ging. Maar ik spijbelde, bleef tot vier uur 's middags in bed. Vanwege inbraken werd ik opgepakt en zat 72 uur in de cel. Ik kreeg vijftig uur taakstraf en een half jaar voorwaardelijk. Ik voelde me zo opgesloten – dit wilde ik niet meer meemaken. Gelukkig kon ik toch weer via Zandbergen naar Frankrijk. Zeven dagen per week, twaalf uur werken in een hotel. Schoonmaken, afwassen, helpen in de keuken. Mijn begeleider was een soort Hells Angel. Ik schreeuwde in het begin een keer hard tegen hem. Hij zei: 'Mijn interesseert het niet wat je doet. Je zit hier voor jezelf.' Tof. Het vele werken gaf me rust. Ik hoefde me niet bezig te houden met geld of uitgaan, want ik moest opstaan, eten en werken. Nooit gedacht dat ik zoveel kon werken en me toch zo uitgerust voelen. Sinds de zomer ben ik thuis. Ik ben rustiger geworden, blow minder en werk als magazijnmedewerker. Ik heb veel nagedacht waarom het mis ging thuis, maar weet het nog steeds niet.

In september wil ik een verkorte mbo-opleiding volgen, en dan creatieve therapie studeren – ik drum, speel gitaar en spuit graffiti. Meestal teken ik hetzelfde poppetje of schrijf 'art is not a crime'. Met creativiteit wil ik jongeren die de hele dag niets doen, helpen inzien dat je je beter voelt als je bezig bent."

